

Jirkov

Kraj: Ústecký

Správní obvod: Chomutov

Nadmořská výška: 305 m n. m.

Počet obyvatel: 19 079

Adresa URL: :www.jirkov.cz

Okres: Chomutov

GPS souřadnice: 50.500527N, 13.448785E

První pís. zmínka: 1352 (669 let)

PSČ: 431 11

Památky a zajímavosti Jirkov

Mezi památky Jirkova patří děkanský kostel sv. Jiljí, Městská věž, Zámek Červený hrádek, Morový sloup se sochou Panny Marie Sedmibolestné, socha svatého Jana Nepomuckého, historickou zajímavostí jsou zdejší městské sklepy, budova radnice, kašna a Kludského vila.

Děkanský kostel sv. Jiljí

Je nejstarší stavební památkou v Jirkově. Původní gotický kostelík z doby kolem roku 1300 byl přestavěn v průběhu 16. století. V 18. století byla jeho loď barokizována. V kostele jsou náhrobky významných majitelů panství. Svatostánek je přístupný v době bohoslužeb a po dohodě s farním úřadem v sousedství.

www.jirkov.farnost.cz

Městská věž

Ke kostelu sv. Jiljí byla přistavena v letech 1540-1545 a sloužila jako strážní věž. Stavba v novogotickém slohu má pět podlaží a je necelých 29 metrů vysoká. Z vyhlídkového ochozu se návštěvníkovi otevírá krásný pohled na hradbu Krušných hor. Vstup do věže zajišťují pracovníci informačního centra.

Zámek Červený hrádek

Původní hrad pod názvem Borek vznikl kolem roku 1415 a se starším Jirkovem od té doby sdílel společné dějiny. Mladý hrad byl téměř zničen husitskými nájezdy. Ve 20. letech 15. století byl opravován, nově pokryt a jeho fasáda byla červeně natřena. Tehdy získal i nové jméno - Červený hrádek. Po dvě staletí hrad a panství prosperovaly, až odpor proti rekatolizaci jim v průběhu třicetileté války přinesl zkázu. V letech 1655-1675 nechal Jan Adam Hrzán z Harasova vystavět na ruině hradu barokní čtyřkřídlovou budovu zámku, v dalších desetiletích se pokračovalo v úpravě interiérů.

Nejpozoruhodnějším je rytířský sál.

Zámek se rozvíjel zejména za Rottenhahnů, kteří panství koupili v roce 1766. Zvláště Jindřich František panství hospodářsky pozdvihl na vysokou úroveň. Tehdy byla rozšířena zámecká kaple a vybudována knihovna, bylo upraveno průčelí a vznikl anglický park. V jeho práci pokračovala dcera Gabriela,

provdaná za neméně podnikavého Jiřího Buquoye. Větší úpravy zámku ještě proběhly po roce 1892 za Gottfrieda Hohenlohe. Jeho šlechtický rod byl poslední, který měl zámek v držení.

V roce 1945 byl Červený hrádek znárodněn, ke konfiskaci přispěla i událost ze srpna 1938, kdy se tu sešli k jednání emisar britské vlády Runciman a předák sudetských Němců Henlein. V dalších desetiletích objekt využívaly státní organizace. Zchátralý zámek získal Jirkov do vlastnictví v roce 1996. Renovace objektu trvala celé další desetiletí. Od prosince roku 2006 tu sídlí příspěvková organizace Kulturní, vzdělávací a informační zařízení Jirkov (KVIZ), která je pořadatelem řady tradičních kulturních akcí v areálu zámku i ve městě. KVIZ zajišťuje provoz zámku s jeho prohlídkovým okruhem, restaurací s vinárnou, hotelem a školicím zařízením. Na zámku jsou pořádány občanské i církevní svatební obřady v rytířském sále, v kapli nebo na volném prostranství.

www.zamek-cervený-hradek.cz

Morový sloup se sochou Panny Marie Sedmibolestné

Sloup s Pietou byl měšťany vztyčen roku 1695 na paměť přežitých hrůz třicetileté války.

Původně stál na hlavním náměstí, od roku 1965 je umístěn u kostela sv. Jiljí. Autorem díla je sochař Jan Brokoff, který na sklonku 17. století krátce žil a tvořil na zámku Červený hrádek.

Socha svatého Jana Nepomuckého

Další skvostné dílo Jana Brokoffa, socha Jana Nepomuckého z roku 1708, stojí u řeky Bíliny v Nábřežní ulici. Sochu nechal zhotovit jirkovský měšťan Ferdinand Küttner na paměť zázračného ušetření jeho domu při rozsáhlém požáru, který Jirkov uchvátil 20. května 1708.

Radnice

Dvoupatrová nárožní budova má pozdně klasicistní podobu z roku 1840. V přízemí jsou zachovány gotické klenby. Byla zbudována na místě původního radničního domu z roku 1581. Průčelí radnice zdobí znak Jirkova, znak rakousko - uherského mocnářství a alianční erb Rottenhahnů a Buquoyů. V budově dnes sídlí městský úřad.

www.jirkov.cz

Městské sklepy

Chodby pod Jirkovem návštěvníky přitahují, neboť jsou opředeny řadou legend o někdejším podzemním propojení města se vzdáleným okolím. Ale především jsou jedinečným dokladem rozmachu Jirkova v 2. polovině 16. století. Hloubeny byly totiž v sousedství mnohem rozsáhlejšího díla - dolů na kamenečnou břidlici na severním a východním okraji města. Na počátku vzniku unikátního podzemí stálo rozhodnutí chránit dokumenty, zboží a potraviny před požárem. Ten Jirkov zpusťil roku 1555 a tehdy se začalo v pískovcovém pahorku mezi dnešními ulicemi Tyršova a Vinařická s hloubením sklepa. Záhy měšťané zjistili, že sklepy poskytují příhodné podmínky k uchovávání a dokvašování piva. Od té doby byly sklepy spojovány se zdejšími proslulými pivovarnictvím.

Během výstavby mezi léty 1555-1596 vznikla síť chodeb s až 150 výklenky a komorami, které byly také pronajímány občanům a obchodníkům. Hospodářská podzemní stavba nejméně jedenkrát v historii plnila i obranný účel. Bylo tomu především za 2. světové války, když se v podzemí usídlila jednotka wehrmachtu.

Na dalších 70 let sklepy ztratily pro město význam, byly proto uzavřené, využívané jen dobrodruhy z řad

mládeže. Až nebezpečí sesuvů přimělo vedení města k hledání opatření, které ve spolupráci s odborníky vyústilo v rekonstrukci sklepů a k jejich otevření veřejnosti, ke kterému došlo na jaře roku 2007. Návštěvu sklepů zajišťují pracovníci informačního centra.

Kašna

Pískovcová kašna s dvojstupňovým přístupovým schodištěm byla uprostřed náměstí zbudována v 2. polovině 18. století. Kašna byla vícekrát renovována a dnes je zcela funkční. Na vrcholu původně nesla sošku Herkula, ta se však v 19. století stala součástí exteriéru vily chomutovského podnikatele.

Kludského vila

Budova se zahradou ve Vinařické ulici byla původně posledním domem v Jirkově u silnice do Vinařic. Vilu včetně okolních pozemků koupil v roce 1920 Karel Kludský, majitel cirkusu proslulého v celé Evropě, pro zázemí menažerie a její zimování. Vila byla využívána od 50. let pro různé účely, dnes je kompletně zrekonstruovaná. Pověst cirkusu s menažerií připomenou dětská hřiště v přilehlém parku a malé muzeum ve vile. V brzké době sem bude přestěhována městská knihovna.
www.knihovna-jirkov.cz

